

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 467
Ημερομ. Κατάθεσης: 29/10/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2024

Δημητροκάλλης Ιωάννης
i.dimitrokallis@parliament.gr

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: 1. Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
2. Τον Υπουργό Ανάπτυξης
3. Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: **«Φρέσκα τρόφιμα: Φθηναίνουν στο χωράφι, ακριβαίνουν στο ράφι.»**

Σύμφωνα με δημοσίευμα της ιστοσελίδας « in.gr » αποτελεί γεγονός ότι όσοι διαμαρτύρονται για την ακρίβεια στα τρόφιμα εστιάζουν στην ψαλίδα ανάμεσα στις τιμές παραγωγού και τις τιμές καταναλωτή. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που το έχουν επισημάνει επανειλημμένα καταναλωτικές ενώσεις και αγροτικοί συνεταιρισμοί, κάνοντας λόγο για κερδοσκοπικές στρεβλώσεις σε κρίκους της αλυσίδας των τροφίμων. Το έχει ερευνήσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού εκδίδοντας σχετικές οδηγίες για τους αγρότες, ενώ έχει μπει στο μικροσκόπιο και των ελεγκτικών μηχανισμών του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Μέχρι στιγμής πάντως οι έλεγχοι για καρτέλ στα τρόφιμα δεν έχουν αποφέρει εντυπωσιακούς καρπούς. Πλην κάποιων ηχηρών μεν αλλά μεμονωμένων περιπτώσεων επιβολής προστίμων σε επιχειρήσεις για αθέμιτη κερδοσκοπία, που λειτουργούν κυρίως ως επικοινωνιακό πυροτέχνημα, για να ξεχαστούν σε λίγες ημέρες.

Μπορεί η αίσθηση της «καρτελοποίησης» να είναι διάχυτη, αλλά αν δεν υπάρχουν ατράνταχτες αποδείξεις παραμένει στο επίπεδο της γενικόλογης καταγγελίας. Ωστόσο, υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις , κι αυτές δεν είναι αμελητέες.

Το πιο συνηθισμένο επιχείρημα των παραγωγών, όταν θέλουν να μιλήσουν για καρτέλ, είναι ότι εκείνοι πουλάνε τα προϊόντα τους φθηνά και οι καταναλωτές τα αγοράζουν με καπέλο που φτάνει ως και τα 300%.

Ο αντίλογος, από την πλευρά των προμηθευτών (μεταποίηση, χονδρέμποροι), είναι ότι μεσολαβούν πολλαπλά κόστη που δεν μπορούν να απαλειφθούν.

Χαρακτηριστική και κατατοπιστική ήταν η απάντηση που έδωσε ο Σύνδεσμος Εμπόρων Κεντρικής Λαχαναγοράς Αθηνών, για το πώς τα μήλα στάρκιν φεύγουν από τον παραγωγό με 70 λεπτά και φτάνουν στο ράφι με τιμή (κατ'ελάχιστον) 1,70 το κιλό.

Η ανάλυση των εξόδων στην πορεία της διαμόρφωσης της τιμής από την παραγωγή ως τη λιανική δίνει μια πειστική εικόνα: 0,70€/κιλό παραγωγός, 0,10€/κιλό εργάτες συγκομιδής, 0,20€/κιλό αποθήκευση, ψυγεία, 0,15€/κιλό εργαζόμενοι για μεταφορά από ψυγείο στο τελάρο, 0,07€/κιλό μεταφορικά (ανάλογα με το ύψος των καυσίμων), 0,35€/κιλό έξοδα συσκευασίας, 0,13€/κιλό ΦΠΑ, φορτωτικά, διαλογή, φύρα, κέρδος εμπόρων.

Το παραπάνω παράδειγμα εξηγεί τη διαφορά στην τιμή από το χωράφι στο ράφι, κάποιες απορίες παραμένουν. Μία από αυτές είναι το πώς γίνεται να μειώνεται η τιμή παραγωγού και να αυξάνεται η τιμή λιανικής. Αυτό το παράδοξο φαινόμενο παρατηρείται με βάση τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τις τιμές των αγροτικών προϊόντων.

Με βάση έκθεση της Οικονομικής Κοινωνικής Επιτροπής για την ακρίβεια, ειδικά στα αγροδιατροφικά προϊόντα η κατανομή του πληθωρισμού στην Ελλάδα έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά από ό,τι στην υπόλοιπη Ευρώπη .

Ενώ στην ΕΕ οι τιμές παραγωγού τα τελευταία χρόνια αυξήθηκαν γρηγορότερα από τις τιμές καταναλωτή, στην Ελλάδα συνέβη το αντίθετο: οι τιμές στο χωράφι δεν ακολούθησαν τις τιμές καταναλωτή, έχοντας ως αποτέλεσμα το άνοιγμα της ψαλίδας που ήδη υπήρχε.

Οι τιμές λιανικής των τροφίμων στην Ελλάδα έχουν αυξηθεί κατά 25,4% σε σχέση με το 2015. Οι τιμές παραγωγού αυξήθηκαν το ίδιο διάστημα κατά 18,2%.

Η αύξηση και των δύο δεικτών είχε ξεκινήσει πριν την πανδημία του 2019 και συνεχίστηκε με ακόμα πιο ραγδαίους ρυθμούς μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία το 2022 .

Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι θα πρέπει να εξεταστεί και κατά πόσο το άνοιγμα της ψαλίδας εις βάρος του παραγωγού μπορεί να οφείλεται σε δυσανάλογη αύξηση των συντελεστών κόστους των επιχειρήσεων της εφοδιαστικής αλυσίδας της Ελλάδας σε σχέση με αυτών της υπόλοιπης ΕΕ.

Η υστέρηση της χώρας σε υποδομές εφοδιαστικής αλυσίδας (βλ. κέντρα αποθήκευσης, διασύνδεση με σιδηρόδρομο για εμπορευματικές μεταφορές με συνέπεια την εξάρτηση από τις ακριβότερες συγκριτικά οδικές μεταφορές κλπ) είναι δυνατόν να ασκεί επίδραση, τόσο στο επίπεδο κοστολογίων, όσο και στην μεταβολή τους, όταν αυξάνονται οι τιμές καυσίμων.

Η διαφοροποίηση του κόστους μεταξύ των ελληνικών και των άλλων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων της εφοδιαστικής αλυσίδας αυξάνει το χάσμα

ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στον πρωτογενή τομέα και πιθανόν εν μέρει εξηγεί τη δυσανάλογη ψαλίδα των τιμών από το χωράφι στο ράφι.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- 1. Ποια είναι τα συγκεκριμένα μέτρα που έχει λάβει η κυβέρνηση μέχρι στιγμής για την καταπολέμηση της αισχροκέρδειας και ποια είναι τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;*
- 2. Γιατί η κυβέρνηση δεν έχει προχωρήσει σε ουσιαστικά μέτρα ελέγχου της αγοράς και περιορισμού της κερδοσκοπίας, παρά τη συνεχή επιδείνωση της κατάστασης;*
- 3. Τι μέτρα προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση άμεσα για να στηρίζει τους καταναλωτές που πλήττονται από την ακρίβεια, ιδιαίτερα όσον αφορά τα βασικά καταναλωτικά αγαθά;*
- 4. Υπάρχει σχέδιο για την επιβολή αυστηρότερων ελέγχων στις αλυσίδες λιανικής και τα σούπερ μάρκετ για να διασφαλιστεί η διαφάνεια στις τιμές από τον παραγωγό μέχρι το ράφι;*
- 5. Πότε σκοπεύει η κυβέρνηση να ανακοινώσει και να εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, το οποίο να περιλαμβάνει τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα μέτρα στήριξης των καταναλωτών και της αγοράς;*

Ο ερωτών Βουλευτής

*Δημητροκάλλης Ιωάννης
Ανεξάρτητος Βουλευτής
Α' Ανατολικής Αττικής*